

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 08 » _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМП'ЮТЕРНЕ АРАНЖУВАННЯ

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Спеціалізація «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

(на базі повної загальної середньої освіти)

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи
моніторингу якості освіти

Програма № 14-14/14
(підпис) _____ (прізвище, ініціали) _____
« _____ » _____ 20 14 р.

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Комп'ютерне аранжування» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напрям підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво», спеціалізація «Режисура мультимедійних проектів у музичному мистецтві», освітній рівень – перший (бакалаврський) (на базі повної загальної середньої освіти)

Розробник:

Цимбал Сергій Вікторович, викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «7» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

О.С. Плохотнюк

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма навчальної дисципліни.....	8
Змістовий модуль 1	8
Плани семінарських занять	9
Розподіл балів за видами робіт	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни	11
V. Завдання для самостійної роботи.....	12
VI. Система поточного та підсумкового контролю.....	13
VII. Методи навчання.....	15
VIII. Методичне і технічне забезпечення курсу.....	15
IX. Рекомендована література.....	16
Основна.....	16
Додаткова.....	16
Електронні ресурси.....	16

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією із фахових дисциплін для студентів напряму підготовки «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) освітнього рівня, які здобувають додаткову кваліфікацію «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві», є «Комп'ютерне аранжування». Засвоєння цього навчального курсу дає змогу студентам опанувати знання з історії, теорії та методики аранжування естрадної музики, засвоїти методи і прийоми аранжування.

Робоча програма навчального курсу «Комп'ютерне аранжування» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки студентів відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво».

У програмі визначено:

- обсяг теоретичних знань і практичних умінь, які мають опанувати студенти, що здобувають додаткову кваліфікацію «Режисер мультимедійних проєктів у музичному мистецтві» відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичного мистецтва;
- групи компетенцій, необхідних для виконання аранжування естрадної музики, визначених на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра музичного мистецтва;
- розподіл навчального матеріалу за модулями (змістовими модулями) та академічного часу для його засвоєння;
- форми й види навчальної діяльності студентів у процесі засвоєння навчального курсу;
- необхідне методичне забезпечення та систему оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета викладання дисципліни – формування у майбутніх учителів ІТ-компетентності у сфері музичного мистецтва та готовності до використання сучасних музично-інформаційних технологій у музично-педагогічній діяльності.

Завдання навчального курсу – формування у студентів таких фахових та загальних компетентностей:

- *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, пов'язаних викладанням музичного мистецтва; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та музично-педагогічній діяльності);
- *музично-інформаційна і технологічна* (здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках; спроможність застосовувати на практиці

знання з основ комп'ютерного аранжування; володіння технологією елементарного звукозапису; уміння працювати з мікрофоном, звукопідсилювальною та звуковідтворювальною апаратурою);

– *науково-дослідницька* (здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності; володіння науково-дослідними методами відповідно до фахового спрямування; обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації; критична обізнаність та інтелектуальна чесність; здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання у сфері музично-інформаційних технологій);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

Міждисциплінарна взаємодія. Засвоєння курсу «Комп'ютерне аранжування» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: «Основний музичний інструмент»; «Додатковий музичний інструмент»; «Концертмейстерський клас»; «Історія музики»; «Основи звукорежисури»; «Музично-інформаційні технології»; «Основи мультимедійного інструментознавства».

На вивчення курсу «Комп'ютерне аранжування» навчальним планом відведено 120 годин, з них: 60 – аудиторних, 4 – лекційних, 10 – практичних, 8 – модульний контроль, 56 – самостійна робота студентів. Вивчення навчального курсу «Комп'ютерне аранжування» завершується складанням заліку у V семестрі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Комп'ютерне аранжування»

Курс:	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика Навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4</p> <p>Кількість змістових модулів: 1</p> <p>Загальна кількість годин: 120</p> <p>Кількість годин на тиждень : 1</p>	<p>Галузь знань 0202 <i>Мистецтво</i></p> <p>Напрямок підготовки: 6.020204 <i>Музичне мистецтво</i></p> <p>Освітній рівень – перший (бакалаврський)</p>	<p>Вибіркова</p> <p>Рік підготовки: 3.</p> <p>Семестри: V.</p> <p>Аудиторні заняття: 56 годин, із них:</p> <p>Лекційні – 4 години</p> <p>Практичні – 56 годин</p> <p>Самостійна робота: 56 годин</p> <p>Модульний контроль: 8 години</p> <p>Форма підсумкового контролю: Залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модулі	Назва тем	Всього	Аудиторні	Лекції	Практичні	Самостійна роб.	Модульний контроль
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1 Інструментарій комп'ютерного аранжування							
Модуль I	Тема 1. Аранжування і музичні цифрові технології у роботі музиканта	14	4	4		16	
	Тема 2. Музичний інструментарій сучасного аранжування. Цифрові інструменти	21	6		22	20	
	Тема 3. Електронна партитура музичного аранжування	21	6		30	20	
	МКР	8					8
	Всього:	120	56	4	52	56	8

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ІНСТРУМЕНТАРІЙ КОМП'ЮТЕРНОГО АРАНЖУВАННЯ

Тема 1. Аранжування і музичні цифрові технології в роботі музиканта (4 год.)

Аранжування як вид музичної творчості. Естрадне аранжування. Гармонізація та інструментування нової або добре відомої мелодії.

Сучасні інформаційні технології в музиці. Цифрова революція. Політембральна природа MIDI-технологій. Понятійний апарат музично-інформаційних технологій, їх взаємозв'язок з акустикою, математикою, звукозаписом, теорією музики, гармонією, сольфеджіо, основами аранжування і технікою композиційної майстерності. Класифікація музичних програм та їхня коротка характеристика.

Тембр, список музичних інструментів. Багатоголосся, поліфонія. Електронна музична творчість в системі музичної освіти.

Література основна: 1.1, 1.2.

Література додаткова: 2.5, 2.6.

Тема 2. Музичний інструментарій сучасного аранжування. Цифрові інструменти (22 год.)

Цифровий електромузичний інструментарій як універсальний мультитембральний засіб творчої роботи музиканта. Історична ретроспектива електронного музичного інструментарію.

MIDI інтерфейс. MIDI повідомлення і MIDI файли. Стандарт General MIDI, списки тембрів-інструментів. Стандарти XG, GS, GeneralMIDI-2.

Склад звукових карт. Віртуальні синтезатори звукових карт. Підключення MIDI пристроїв до звукової карти. Класифікація звукових карт. Поняття VST плагінів.

Цифровий електромузичний інструментарій і педагогіка музичної творчості.

Література основна: 1.1, 1.2, 1.3.

Література додаткова: 2.3, 2.4, 2.5, 2.1.

Тема 3. Віртуальне аранжування. Сесія музичного проекту (30 год.)

Огляд основних музичних напрямків сучасної музики. Поняття музичного стилю. Ознайомлення з бібліотеками музичних стилів автоакомпанементу цифрових електромузичних інструментів. Використання гармонії для швидкого аранжування мелодії.

Тембровий аналіз проекту аранжування. Фактура і образно-інтонаційний аналіз твору.

Ритм-група. Бас гітара. Гітара. Клавішні інструменти. Ударні інструменти, їх роль в сучасному аранжуванні. Ритми сучасної естрадної музики.

Група духових інструментів. Склади групи духових в естрадних ансамблях.
 Група струнних смичкових інструментів.
 Вокальна група в естрадних вокально-інструментальних ансамблях. Робота над партитурою твору.
 Аранжування пісен. Аранжування інструментальних творів.

ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

ІНСТРУМЕНТАРІЙ КОМП'ЮТЕРНОГО АРАНЖУВАННЯ

Тема 2. Музичний інструментарій сучасного аранжування. Цифрові інструменти

Практичне заняття №1 (22 год)

1. Відкрити запропонований викладачем фортепіанний твір у формі МІДІ-секвенції в програмі-секвенсорі.
2. Проаналізувати фактуру, гармонію, образність електронного музичного клавіру.
3. Створити інструментальний план аранжування з урахуванням діапазонів інструментів.
4. Записати інструменти в електронну партитуру музичної програми-секвенсора.
5. Прослухати результат і дати аналіз художньої виразності звучання.

Література основна: 1.2, 1.3.

Література додаткова: 2.3, 2.5, 2.6, 2.2.

Тема 3: Віртуальне аранжування. Сесія музичного проекту (30 год.)

Практичне заняття №2

1. Відкрити запропоноване викладачем електронну партитуру в програмі-секвенсорі.
2. Проаналізувати музичний інструментарій електронної музичної партитури.
3. Визначити помилки інструментального аранжування з урахуванням діапазонів запропонованих інструментів.
4. Змінити інструменти електронної партитури в музичній програмі-секвенсорі з урахуванням діапазонів запропонованих інструментів.
5. Прослухати результат і дати аналіз художньої виразності звучання.

Література основна: 1.1, 1.2, 1.3.

Література додаткова: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ РОБІТ

Види роботи	Кількість одиниць	Балів за одиницю	Всього балів
1 модуль			
Відвідування лекцій	2	1	2
Практичні заняття	26	10	260
Відвідування практичних занять (за 2 год.)	26	1	26
Самостійна робота	3	5	15
МКР			25
Всього балів			328
Коефіцієнт			3,28

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Комп'ютерне аранжування»

Разом: 120 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 52 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 1 (V семестр)		
Назва модуля	Інструментарій комп'ютерного аранжування		
Кількість балів за модуль	328 балів		
Теми лекцій	Аранжування і музичні цифрові технології у роботі музиканта		
Бали (2)	2		
Теми семінарських занять		Музичний інструментарій сучасного аранжування. Цифрові інструменти	Віртуальне аранжування. Сесія музичного проекту
Бали (88)		110+11	150+15
Самост. робота (30 балів)	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточ. контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
ІНДЗ	–		
ПМК	Залік		
Всього:	Усього за період роботи до заліку – 328 балів (без урахування коефіцієнта). Коефіцієнт – 3,28		

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1 ІНСТРУМЕНТАРІЙ КОМП'ЮТЕРНОГО АРАНЖУВАННЯ						
№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Аранжування і музичні цифрові технології в роботі музиканта	Записати за допомогою цифрового електромузичного інструменту аранжування з використанням різних тембрів. Зберегти його у вигляді midi файлу.	16	1.4, 1.5, 1.6, 2.5, 2.7, 2.8	контроль під час інд.занять	5
2.	Музичний стиль і інструментарій сучасного аранжування	Познайомитись з музичними стилями, а саме - Jazzswing 1, Country 12/82, Country 4/4, Bossanjava 3, Etnic, Bluesshuffle 6, Bluesstraight 7, Waltz, Popballad, ShuffleRock, Liferock, Mediumrock, Heavyrock, Miamirock E, Millypop, Funk, Jazzwaltz, Rumba, Cha-cha, Bouncy, Irish, Popballad 12/8 M, Country 12/8 old N, Reggat.Познайомитисьіз пискамиакордів, підтримуванихпрограмою і способамиїхньогоовведенняіпаузувікніакордів.	20	1.4,1.5, 1.10, 1.11, 1.16, 1.19, 1.21, 23, 2.5, 2.6, 2.8, 2.9	контроль під час інд. занять	5
3.	Цифровий електро музичний інструментарій в сучасному аранжуванні	Завантажитимid файл у нотатор. Перевірити нотну відповідність отриманої партитури з завданням педагога. Дописати за допомогою нотатора партію соліста. Відформатувати партитуру. Виділити окремі інструменти, створити партії. Роздрукувати партитуру і партії інструментів.	20	1.2, 1.3, 1.5, 1.10, 1.21, 1.23, 2.3, 2.6, 2.8	контроль на практ. занятті	5
Всього:			56			15

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Комп'ютерне аранжування» оцінюються замодульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. V), де зазначено види контролю.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульна письмова робота; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** проект аранжування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульної контрольної роботи. Виконання модульних контрольних робіт передбачає виконання творчих завдань щодо сценарної діяльності майбутнього фахівця. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві у продовж вивчення навчального курсу
«Комп'ютерне аранжування»**

I семестр			
Змістовий модуль 1 (лекційні заняття + практичні (сем.) заняття + самостійна робота)			
Т 1	Т 2	Т 3	МКР
7	126	170	25
Усього за період роботи до заліку – 328 балів (без урахування коефіцієнта). Коефіцієнт – 3,28			

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- *словесний* (викладення основних положень навчального курсу);
- *ілюстративний* (показ викладачем методів і прийомів);
- *ілюстративно-словесний* (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією прийомів);
- *репродуктивний* (відтворення студентами прийомів, проілюстрованих викладачем);
- *репродуктивно-варіативний* (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами звукорежисерської діяльності);
- *креативний, творчий* (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів; нестандартний підхід до розв'язання сценічних ситуацій; опанування навичок імпровізації);
- *проблемно-пошуковий* (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних завдань);
- *проектування* (розроблення авторського проекту аранжування музичного твору; створення власного проекту роботи над музичним твором; підготовка ІНДЗ з обраної теми);
- *модельовання* (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності аранжувальника);
- *педагогічний аналіз* (формування у студентів навичок самоаналізу і самокоригування своїх педагогічних і музично-виконавських дій);
- *інтеграції* (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі педагогічної та інструментально-виконавської діяльності).

VIII. МЕТОДИЧНЕ І ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- засоби підсумкового контролю;
- комп'ютери;
- sound-карти зовнішні;
- комплекти звукопідсилювальної апаратури (мікшерський пульта, підсилювач, акустичні колонки, комутація, навушники);
- мікрофони (динамічні, конденсаторні) для студійної роботи;
- монітори студійні:
 - далекого спектру дії;
 - ближнього спектру дії
- МІДІ-клавіатури.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

- 1.1. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Steinberg Cubase 5. Запись и редактирование музыки. СПб.: БХВ-Петербург, – 2010. – 896 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4876/>*
- 1.2. Севашко А.В. Звукорежиссура и запись фонограмм. Профессиональное руководство. – М.: Додэка XXI, Альтекс, – 2007. – 432 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/898/>*
- 1.3. Рагс Ю.Н. Акустические знания в системе музыкального образования: очерки. – Рязань: Литература М, – 2010. – 324 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4875/>*

Додаткова:

- 2.1. Землинский Л. Методы электронного синтеза //MusicBox, 1998. – № 2, – С. 79-83.
- 2.2. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Cakewalk SONAR. Запись песни в домашней студии.– СПб: БХВ-Петербург, 2006. – 608 с.
- 2.3. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Sonar. Секреты мастерства. – СПб: БХВ-Санкт-Петербург, Арлит, – 2002. – 656 с.
- 2.4. КенцлТ. Форматы файлов Internet. – СПб.: Питер, – 1997.– 320 с.
- 2.5. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Cake walk SONAR7 Producer Edition. Запись и редактирование музыки.– СПб.: БХВ-Петербург, – 2008. – 880 с.
- 2.6. Рагс Ю.Н. Акустические знания в системе музыкального образования: очерки. – Рязань: Литература М, – 2010. – 324 с.